

Mfv.I.10.578/2014/4.

A Kúria a dr. Csősz Zsigmond ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hajdu Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.137/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.414/2014/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.414/2014/3. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését hatályában fenntartja, egyebekben nem érinti.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 100.000 (egyszázezer) forint és 27.000 (huszonhétezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a 2009. december 15-én elszenvedett munkahelyi balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte. Jövedelempótló járadékként 2011. január 18-ától havi 430.500 forint kártérítés megfizetését igényelte.

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.137/2011/18. számú, 2012. február 23-án jogerőre emelkedett közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2009. december 15-én felperest ért munkahelyi balesetből eredő kárért teljes mértékben felel.

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.137/2011/65. számú ítéletével kötelezte az alperest 997.469 forint vagyoni kártérítés és kamata, 2.481.801 forint jövedelempótló kártérítés és kamata, 2014. február 1-jétől a tárgyhót követő hónap 10-éig havi 9.690 forint kártérítési járadék, valamint 4.000.000 forint és kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Marasztalta a felperest az alperes perköltségében, valamint kötelezte az alperest eljárási illeték, és az állam által előlegezett költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2009. november 2-ától 2009. december 18-áig szóló határozott időtartamú munkaviszonyt létesített az alperessel betonelem-gyártó munkakörben 450 forintos órabérrel. Az alperestől 2009. novemberben 75.825 forintot, decemberben 41.400 forintot kapott munkabérként, továbbá novemberben 356.000 forint, decemberben 96.000 forint, összesen 452.000 forint prémiumban is részesült. A felperes végzettsége cserépkályha-, kandallóépítő szakmunkás, magasépítő-technikus.

A felperesnek az alperesnél elszenvedett balesetből eredően az össz-szervezeti egészségkárosodása 27 %. A hüvelykujj funkció javulását eredményező műtét eredményessége esetén az egészségkárosodásának mértéke 4 %-kal csökkenhetne.

A S. Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága 2011. augusztus 4-én hozott határozatával a felperes baleseti rokkantsági nyugdíj iránti igényét elutasította arra hivatkozással, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 31 %, az üzemi baleseti eredetű egészségkárosodása 27 %.

A felperes nem hasznosíthatja a továbbiakban a munkahelyi balesetből eredően a cserépkályha- és kandallóépítői szakképesítését, építőipari technikusként adminisztratív, szellemi munkafázisokat, továbbá könnyű, és legfeljebb közepes jellegű fizikai munkafázisokat tud ellátni. Betonelem szerelőként többet nem végezhet munkát.

A felperes 2005-ben 359.100 forint, 2006-ban 930.583 forint, 2007-ben 1.566.000 forint, 2008-ban 1.772.405 forint, 2008-ban 1.688.120 forint jövedelemre tett szert, havi átlagos jövedelme tehát 2009-ben 140.000 forint, 2008-ban 147.700 forint, 2007-ben 130.500 forint volt.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az 1992. évi XXII. törvény (a régi Mt.) 179. § (1) bekezdésében, 152. § (1), (4) és (5) bekezdésében foglaltakra történő hivatkozása ellenére nem az alperestől kapott munkabért vette figyelembe az elmaradt jövedelem számításánál. Figyelemmel volt arra, hogy a felperes az alperesnél nemcsak személyi alapbért, hanem prémiumot is kapott, és nem állapítható meg az, hogy a jövőben a felperes részesült volna-e prémiumban. Nyomatékosan értékelte továbbá, hogy a felperes jogviszonya az alperesnél határozott időre szólt, és a baleset a munkaszerződés lejártát megelőző harmadik napon történt.

A felperes felhívás ellenére nem bizonyította, hogy az alperes a határozott idő lejártával továbbfoglalkoztatta volna, továbbá hogy az alperesnél 2009. november 2. és 2009. december 15. között elért jövedelemért került volna sor a jövőben foglalkoztatására. Erre tekintettel havi bruttó 140.000 forint jövedelmet vett figyelembe értékelve az előző időszakok jövedelmi adatait is. Álláspontja szerint ezt az összeget a felperes a baleset elmaradása esetén munkaereje hasznosításával megkereshette volna.

2011. január 18-ától 2013. december 31-éig bezárólag figyelembe véve a felperes oldalán megtérült jövedelmet (baleseti járadék, álláskeresői járadék és kapott munkabér) az Mt. 182. § alapján az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 19. §-a szerint számított összegben 2.481.801 forint jövedelempótló kártérítést ítelt meg 2012. augusztus 1-jétől járó törvényes kamattal növelten.

Arra tekintettel, hogy a felperes 2014-ben a 22.040 forint baleseti járadékon felül 112.500 forint (korrigált összegben 91.687 forint) munkabérben is részesül havonta, a megtérült jövedelme 113.727 forint. A 140.000 forint havi általános jövedelempótló kártérítés korrigált bruttó összege azonban 114.100 forint lenne, így a megtérült jövedelmet ezen összegből levonva csekély mértékű, havi 373 forint összeg adódik. Ezért 2014. január 1-jétől a felperes részére jövedelempótló kártérítést nem állapított meg.

A felek fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék

3.Mf.20.414/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes javára fellebbezési részperköltség, az alperest az állam javára fellebbezési eljárási részilleték megfizetésére azzal, hogy az egyéb feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. Az alperes fellebbezése folytán kiemelte, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint ha a munkavállaló keresetvesztesége testi épségének, egészségének a munkaviszonyával összefüggésben történt megsértése folytán következik be, a munkáltató a sérelemből származó munkaképesség-csökkenés százalékos mértékétől függetlenül az Mt. 174. § alapján a teljes kárért felel (MK.30.). Ezért alaptalan az alperes hivatkozása, miszerint a felperes keresetveszteségének számításánál az orvosszakértői vélemény alapján a balesettel összefüggésben csak 24 %-os mértékű munkaképesség-csökkenés arányában terheli a munkáltatót megtérítési kötelezettség.

A felperes fellebbezésére reagálva kiemelte, hogy a felperes elérhető átlagkeresetének számításánál az elsőfokú bíróság a felhívott jogszabályi rendelkezések, valamint az eset összes körülményének mérlegelése alapján helyesen állapította meg a felperes által 2011. január 18-ától igényelt 430.500 forint helyett a havi jövedelempótló kártérítés alapját havi 140.000 forintban.

Helyesen értékelte, hogy a felperes határozott idejű munkaviszonya rövid ideig állt fenn az alperesnél, az a balesetet követően 3 nappal megszűnt. A munkaviszony alatt az alperes a felperes részére személyi alapbért, valamint magas összegű prémiumot fizetett ki munkabér címén.

A felperes az elsőfokú bíróság Pp. 3. § (3) bekezdésére történő felhívása ellenére a Pp. 164. § (1) bekezdésben őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, miszerint az alperes a határozott idejű szerződés lejártát követően a baleset hiányában biztosan továbbfoglalkoztatta volna. Nem merült fel adat arra, hogy erre vonatkozóan a munkáltatói jogkör gyakorlójával, az ügyvezetővel tárgyalt volna. S.M. érdektelen tanú vallomása szerint ugyan M.Z. divisio vezető részéről elhangzott, hogy elégedett a felperessel, a későbbiekben esetleg művezetőként foglalkoztatja. M.Z. azonban nem munkáltatói jogkörgyakorló, a tanú előadása pedig nem bizonyítja a határozott idő lejártát követő továbbfoglalkoztatásra vonatkozó megállapodást.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes maradék munkaereje hasznosításával 140.000 forint havi jövedelmet érhetett volna el a balesetet követően. E körben helyesen vette figyelembe az elmaradt munkabérre eső nyugdíjjarulék, az állami egészségügyi és társadalombiztosítás keretében járó ellátás összegét is (valamennyit korrigált bruttó összegben), és így helyes mértékben kötelezte a különbözet megfizetésére az alperest.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a lejárt, és 2014. január 1-jétől a jövőre szólóan általános kártérítés formájában járó

jövedelempótló kártérítésre vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését, és e körben az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, és új határozat hozatalára utasítását kérte az alperes perköltségben marasztalásával.

Az Mt. 179. § (1) bekezdés alapján kártérítésként az elmaradt munkabér összegének megállapításakor a munkajogi átlagkeresetre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, amely esetében az Mt. 152. § (5) bekezdése alapján az utolsó naptári hónapra kifizetett munkabér, ennek összegébe a bírói gyakorlat alapján a prémium is beleszámít. Az átlagkeresetet az adott munkáltatónál elért munkabér alapján kell megállapítani, amely 2009. novemberben 430.500 forint volt.

A keresetveszteségi járadék összegének megállapításánál a munkaviszony megszűnésének a módja, és a jogviszony határozott időtartama nem vehető figyelembe, mivel kárai a munkaviszony megszűnésétől függetlenül bekövetkeztek.

Az átlagkereset számítási alapja tehát bruttó 430.500 Ft/hó, amelyből le kell vonni a baleseti járadék, az álláskeresői járadék, a foglalkozást helyettesítő támogatás személyi jövedelemadóval, nyugdíjjárulékkal, egészségbiztosítási járulékkal és munkaerőpiaci járulékkal csökkentett összegét, valamint figyelemmel kell lenni a megtérült jövedelmeire is. 2014. január 1-jétől a jövőre vonatkozóan havi bruttó 430.500 forint összegből levonandó a mindenkor havi munkabér, de legkevesebb a minimálbér és a baleseti járadék. Ennek a különbözete 300.000 Ft/hó. 2014. évre ezen bruttó összeg alapján kell a járadékot kifizetni általános kártérítésként, mert a jövőbeni kárösszegek pontosan nem állapíthatók meg.

A járadékigény vonatkozásában hivatkozott a jegyzőkönyvben felvett M.L. tanú, valamint a jegyzőkönyvben foglalt S.M. tanú vallomására annak alátámasztására, hogy a munkaviszony határozott idejének lejárta utáni időszakban is továbbfoglalkoztatták volna felelős vezetőként határozatlan időtartamú munkaszerződéssel. Ez az alperes érdekében is állt, mivel a magasépítő technikai szakképzése a profiljának megfelelt.

A balesettel összefüggésben nem tud nehéz fizikai munkát végezni. Életszerű, hogy baleset hiányában az alperesnél, vagy más munkáltatónál, avagy vállalkozásban nehéz fizikai munkavégzéssel havi bruttó 300.000 forintot megkeresett volna.

Jogszabálysértésként az Mt. 179. § (1) bekezdésére, 152. § (5) bekezdésére, 183. § (2) bekezdésére hivatkozott. Utalt továbbá a PK. 49. számú állásfoglalásra és a BH.82004/207. számú eseti döntésre.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására, és a felperes felülvizsgálati költsége marasztalására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős határozatot

csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, ezért nem volt figyelembe vehető az alperes ellenkérelmében előadott Mt. 182. § c) pontjára vonatkozó érvelés, továbbá az alperes teljes kártérítési felelősségének megállapítását sérelmező előadás.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes a keresetében a lejárt időszakra vonatkozóan elmaradt jövedelmet, a jövőre nézve kártérítési járadékot igényelt. Követelése jogalapjaként arra hivatkozott, hogy az alperesnél létesített határozott időtartamú munkaviszonya határozatlan idejűvé alakult volna át.

Az eljáró bíróságok azonban a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően a bizonyítékok helyes mérlegelésével állapították meg, hogy az Mt. 174. § (4) bekezdésében foglaltak ellenére a felperes sikerrel nem tudta bizonyítani, hogy az alperesnél létesített munkaviszony elteltét követően az nála fennmaradt volna a jogviszonya, továbbá hogy létesített volna-e olyan jogviszonyt, amely alapján az alperesnél elért rendszeres jövedelme keletkezett volna.

Az Mt. 183. § (1) bekezdés szerint kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani, ha a kártérítés a munkavállaló tartására szolgál, illetve azt kiegészíti. A 183. § (2) bekezdés szabályozza az általános kártérítést, illetve az e címen járó járadékot.

A felperes felülvizsgálati érvelése szerint a jövőre nézve a keresetpótló járadékot általános kártérítésként kérte megállapítani. Általános kárt a károsult bevételről esése is megalapozhat, de ilyenkor a kár összegét a bíróság mérlegeléssel határozza meg. A törvény értelmében az ilyen kártérítés célja a teljes anyagi kárpótlás biztosítása, tehát az összeg meghatározásánál mérlegelni kell mindazokat a körülményeket, amelyek alapján az esetleges bevétel valós összege megállapítható.

E körben az eljáró bíróságok helytállóan mérlegelték a felperes szakképesítését, életkorát, az alperesnél létesített munkaviszonyt megelőzően rendszeresen elért jövedelmét, és bizonyossággal határos valószínűséggel okszerűen állapították meg, hogy a felperes a balesete hiányában munkavégzés útján legalább az alperesi munkaviszony létesítését megelőző 3 évben átlagosan elért összegnek megfelelő rendszeres jövedelmet szerzett volna. Az alperes általános kártérítési járadékként fizetendő összegbe pedig jogszerűen számították be a felperes oldalán megtérült jövedelmeket (Mt. 182. §).

Az alperesnél rövid időtartamra kötött munkaszerződés lejártára tekintettel a fentiekre figyelemmel az alperesnél a balesetig elért jövedelmet az eljáró bíróságok okszerű indokolással hagyták figyelmen kívül, és jogszerűen nem az Mt. 179. § (1) bekezdése szerinti Mt. 152. §-ban foglalt átlagkeresetszámítási szabályok alapján döntöttek a felperes jövedelempótló kártérítési igényéről (EBH.2002.789.III.).

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3)

bekezdés szerint hatályában fenntartotta a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

Az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja, valamint a felperest a Pp. 358/B. § alapján megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. május 6.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő